

Sygn. akt IX Ka 488/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w Wydziale IX Karnym Odwoławczym w składzie: Przewodniczący - S. S.O. Marzena Polak

Sędziowie: S.O. Aleksandra Nowicka (spr.)

S.O. Rafał Sadowski

Protokolant st. sekr. sąd. Magdalena Mackiewicz

przy udziale Prokuratora prokuratury Okręgowej w Toruniu Marzenny Mikołajczak po rozpoznaniu w dniu 29 października 2013r.

sprawy W. J. oskarżonego z art. 284§1 kk i z art. 233§1 kk, art. 238§1 kk w zw. z art. 11 §2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 10 czerwca 2013 r., sygn. akt VIII K 452/12

I. uchyła wyrok w punkcie II, a w punkcie IV co do obciążenia oskarżonego kosztami

procesu i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Toruniu;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy, uznając apelację

prokuratora za oczywiście bezzasadną;

III. kosztami procesu w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.

IX Ka 488/13

UZASADNIENIE

W. J. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od dnia 23 marca 2011 r. do dnia 7 maja 2011 r. w G. nr (...), gm. C., przywłaszczył sobie pilarkę tarczową (...) o wartości 37.027,98 zł powierzoną przez (...) S. A. we W. dla (...) Sp. z o. o. w G. (następnie (...) Sp. z o. o. w G.) na podstawie umowy leasingu operacyjnego nr (...) z dnia 7 stycznia 2008 r. w ten sposób, że zabrał i wywiózł przedmiotową pilarkę z terenu spółki (...) Sp. z o. o. nr (...), nie zwracając jej leasingodawcy, mimo skutecznego rozwiązania umowy leasingu, czym działał na szkodę (...) S. A. we W.

tj. o przestępstwo z art. 284 § 1 kk,

II. w dniu 7 maja 2011 r. w C. w komisariacie Policji w C. przy ul. (...), po uprzednim pouczeniu o odpowiedzialności karnej za zawiadomienie o niepopelnionym przestępstwie oraz za składanie fałszywych zeznań lub zatajenie prawdy, zawiadomił Policję o niepopelnionym przestępstwie w ten sposób, że złożył do protokołu przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie zawiadomienie o przestępstwie polegającym na kradzieży mienia znacznej wartości z terenu (...) Sp. z o. o. w G. nr (...)wiedząc, iż czynu tego nie popełniono, a przedmiotowe mienie zostało wywiezione z terenu spółki przez niego i wynajęte przez niego osoby, a następnie składając przed funkcjonariuszem Policji zeznanie

mające służyć za dowód w postępowaniu przygotowawczym dotyczący w/w przestępstwa, zeznał nieprawdę co do okoliczności rzekomych kradzieży przedmiotowego mienia,

tj. o przestępstwo z art. 233 § 1 kk i art. 238 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 10 czerwca 2013 roku (sygn. akt VIII K 452/12):

I. uniewinnił oskarżonego od popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie I aktu oskarżenia;

II. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w punkcie II aktu oskarżenia z tym ustaleniem, że dopuścił się go w G., oraz, że część mienia, którego dotyczyło zawiadomienie cały czas znajdowała się w siedzibie spółki, tj. występku z art. 233

§ 1 kk w zb. z art. 238 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za to w myśl art. 11 § 3 kk na podstawie art. 233 § 1 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

III. zasądził od Skarbu Państwa (Kasy Sądu Rejonowego w Toruniu) na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata W. W. kwotę 885,60 złotych brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu w postępowaniu przygotowawczym z urzędu;

IV. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 złotych tytułem opłaty sądowej oraz kwotę 706,20 złotych tytułem wydatków postępowania, a w zakresie czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie I aktu oskarżenia kosztami procesu obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelacje wnieśli obrońca oskarżonego oraz prokurator.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok w punkcie II zarzucając mu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na przyjęciu, że oskarżony jest winny czynu opisanego w punkcie II a/o pomimo, że z materiału dowodowego -zeznań Ł. I., W. I., Ł. G., J. K. i E. N. wynika wprost, że do kradzieży na terenie firmy dochodziło wielokrotnie, zaś nie dokonywał ich oskarżony lub osoby przez niego kierowane i nie można dokładnie wskazać kiedy i jakiego rodzaju rzeczy zostały skradzione, co także zostało wyjaśnione,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku skutkujący obrazę przepisów prawa materialnego -art. 233§ 1 kk w zw. z art. 238 kk w zw. z art. 11 §2 kk poprzez zakwalifikowanie czynu oskarżonego z tych przepisów pomimo, że nie zachodziły przesłanki celowego podania nieprawdziwych informacji jak również brak zamiaru kierunkowego i umyślności postępowania, przy wystąpieniu winy nieumyślnej,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na przyjęciu, że oskarżony posiadał wiedzę o treści pisma z 6 maja 2011 roku tj. wezwania tymczasowego zarządcy sądowego do wyjawienia majątku spółki gdy adresatem pisma był zarząd spółki a ustalenie to sąd meriti poczynił w oparciu o zeznania jednego świadka A. C.,

4. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 2 §2 kpk, art. 4 kpk, art. 5 §1 kpk, art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk poprzez nie danie wiary wyjaśnieniom oskarżonego pomimo tego, że w razie nie dających się usunąć wątpliwości sąd powinien wybrać wersję stanu faktycznego która jest dla oskarżonego najbardziej korzystna,

o

5. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 2 §2 kpk, art. 4 kpk, art. 5 kpk, art. 7 kpk w zw. z art. 92 kpk i art. 410 kpk poprzez oparcie orzeczenia wyłącznie o dowody obciążające (poszlakowe i subiektywne) z wyłączeniem dowodów dla oskarżonego korzystnych tj. zeznań Ł. I., W. I., Ł. G., J. K. i E. N., przy braku wyjaśnienia kiedy i przez kogo zostały dokonane kradzieże mienia wskazanego przez oskarżonego,

6. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 2 §2 kpk, art. 4 kpk, art. 5 §1 kpk, art. 7 kpk w zw. z art. 92 kpk i art. 410 kpk poprzez uznanie, że działanie oskarżonego było ukierunkowane na uniknięcie odpowiedzialności cywilnej za brak mienia spółki przy jednoczesnym samowolnym uznaniu go za faktycznego zarządcę, co pozostaje w sprzeczności ze stanem prawnym i aktami KRS,

7. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 2 §2 kpk, art. 4 kpk, art. 5 §1 kpk, art. 7 kpk w zw. z art. 92 kpk i art. 410 kpk poprzez uznanie, że oskarżony przed dokonaniem zawiadomienia był zobligowany do działań zmierzających do ustalenia czy przedmioty te faktycznie znajdują się na terenie spółki i kiedy i przez kogo zostały skradzione, przy jednoczesnym wskazaniu na rozgardiasz panujący na terenie spółki o czym świadczy np. fakt odnalezienia dokumentacji technicznej w jednym z biur,

8. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 424 §1 kpk poprzez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób sprzeczny z zasadami logiki, doświadczenia życiowego, zawarcie wzajemnie wykluczających się twierdzeń, naprzemienne dawanie wiary i nie dawanie wiary poszczególnym dowodom oraz oparcie uniewinnienia oskarżonego od zarzutu z punktu I a/o na tych samych dowodach co skazania za czyn z punktu II a/o,

9. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 410 kpk poprzez brak odniesienia się do zeznań świadków przesłuchiwanym na rozprawie wskazujących, że osobą która miała dokonać zaboru pilarki ale także innych cenniejszych rzeczy był A. D.,

10. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 7 kpk i art. 366 kpk w zw. z art. 410 kpk poprzez zaniechanie ustalenia kiedy i przez kogo mienie wskazane przez oskarżonego zostało skradzione,

11. rażąco niewspółmierność kary w wymiarze 8 miesięcy pozbawienia wolności przy naruszeniu prawa procesowego tj. art. 214 §1 kpk poprzez zaniechanie przeprowadzenia wywiadu środowiskowego na okoliczność aktualnej sytuacji życiowej i zawodowej oskarżonego.

W związku z powyższymi zarzutami obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu z punktu II a/o, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie II i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, natomiast z daleko idącej ostrożności o zmianę wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary z warunkowym zawieszeniem wykonania.

Prokurator zaskarżył wyrok w punkcie I na niekorzyść oskarżonego.

Wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na przyjęciu, że zgromadzony materiał dowodowy nie dostarczył wystarczających dowodów winy oskarżonego co do czynu z punktu I a/o podczas gdy analiza zgromadzonych dowodów

i okoliczności w ich wzajemnym powiązaniu prowadzi do wniosku przeciwnego,

2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 7 kpk poprzez przekroczenie wynikającej z tego przepisu zasady swobodnej oceny dowodów i dokonanie tej oceny w sposób dowolny.

W związku z powyższymi zarzutami prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie I dotyczącym uniewinnienia oskarżonego od popełnienia czynu z punktu I a/o oraz uchylenie punktu IV wyroku w zakresie dotyczącym obciążenia kosztami procesu Skarbu Państwa i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora okazała się w całości bezzasadna natomiast na skutek apelacji obrońcy oskarżonego sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok w punkcie II oraz w punkcie IV co do obciążenia oskarżonego kosztami procesu i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Z uwagi na brak wniosku o uzasadnienie pochodzącego od prokuratora sąd odwoławczy ograniczył się do rozważenia zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy akcentując przy tym przyczyny uchylenia zaskarżonego wyroku.

Rację ma obrońca kwestionując trafność założenia sądu meriti, które legło u podstaw przekonania tego sądu, że dowody zgromadzone w sprawie świadczą ponad wszelką wątpliwość o tym, że oskarżony popełnił czyn przypisany mu w punkcie II zaskarżonego wyroku.

Sąd Rejonowy uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu z art. 233 §1 kk w zw. z art. 238 kk w zw. z art. 11 §2 kk w konsekwencji uznania, że składając zawiadomienie o popełnionych kradzieżach, o którym mowa w punkcie II a/o złożył fałszywe zeznania oraz zawiadomił o przestępstwach kradzieży, których faktycznie nie popełniono. Zdaniem sądu meriti motywem do takiego działania miało być skierowane przez tymczasowego nadzorcę sądowego żądanie wyjawienia majątku spółki (...). Oskarżony by uniknąć ewentualnych konsekwencji wynikających z ujawnienia utraty majątku spółki zawiadomił policję, że szereg składników mienia spółki zostało skradzionych.

Rzecz jednak w tym, że Sąd Rejonowy doszedł do takich wniosków bez przeprowadzenia należytej i dokładnej analizy twierdzeń oskarżonego. Chodzi bowiem o to, że sąd I instancji nie zebrał dostatecznych dowodów by ustalić okoliczności w jakich doszło do zgłoszenia przez oskarżonego sprawy na policję ani okolicznościach (w jaki sposób, od kogo) oskarżony powziął przekonanie o kradzieżach konkretnych składników majątku spółki, które wymienił w zeznaniach stanowiących przedmiot zarzutu z punktu II a/o. Okoliczności te mają natomiast kluczowe znaczenie dla oceny zamiaru jaki towarzyszył oskarżonemu przy składaniu w/w zeznań a nadto są konieczne by wykluczyć czy oskarżony zawiadamiając o kradzieżach nie działał w warunkach błędu polegającego na mylnym jego przekonaniu, że rzeczy, które zgłosił jako skradzione faktycznie skradzione nie zostały.

By poczynić w sprawie nie obarczone dowolnością ustalenia faktyczne odnośnie zachowania oskarżonego opisanego w punkcie II a/o należało w pierwszej kolejności wyjaśnić na jakiej podstawie oskarżony twierdził, że dokonano trzech kradzieży oraz, że dokonano ich w konkretnych dniach przez niego wskazanych oraz skąd w dniu złożenia zawiadomienia na policji oskarżony wiedział, że zginęły konkretne rzeczy, które wyliczył. Nadto należy wyjaśnić dlaczego oskarżony zwlekał z zawiadomieniem o poprzednich kradzieżach. Przykładowo o kradzieży dokumentacji technicznej mającej - według twierdzeń oskarżonego - miejsce 25 marca 2011 roku zawiadomił dopiero w maju 2011 roku.

Oskarżony wyjaśnił w toku postępowania: „wymieniłem tylko te rzeczy, co do których byłem pewny że zagięły” (k. 829). Sąd meriti nie wypytał oskarżonego skąd ta jego pewność odnośnie skradzionych rzeczy (czy ktoś mu o tym powiedział bądź przekazał dokumenty, czy sam powziął te informacje a jeśli tak to w jakich okolicznościach) i skąd jego dokładna wiedza o tym jakie konkretnie rzeczy z terenu firmy zostały skradzione. Wszak oskarżony nie sygnalizował jedynie ogólnie jakie maszyny czy urządzenia zostały skradzione lecz wymieniał je z nazwy oraz podawał też numery identyfikacyjne, seryjne czy ich wartość. Należało zatem ustalić z jakich źródeł oskarżony czerpał w/w informacje gdyż zasady doświadczenia życiowego raczej wykluczają by oskarżony sam był w stanie zgromadzić tak szczegółowe dane w tak krótkim czasie. Oskarżony zawiadomił policję o kradzieżach niemalże zaraz po tym jak został poinformowany przez J. K. o kradzieży dokonanej w nocy z 6/7 maja 2011 roku a należy pamiętać, że na terenie spółki panował rozgardiasz bałagan, który utrudniał - a nawet uniemożliwiał - rozeznanie się co do poszczególnych składników majątku firmy, na co zwracali prawie wszyscy pracownicy. Poza tym należy zwrócić uwagę, że J. K. 7 maja 2011 roku powiadomił oskarżonego jedynie o kradzieży zamków do rusztowań znajdujących się w dwóch koszach (zeznania J. K.- k. 9v załącznika nr 1). Tymczasem oskarżony zeznając na policji wskazał, że prócz zamków do rusztowań, w nocy z 6/7 maja 2011 roku skradziono także kilka innych rzeczy (k. 6-6v załącznika nr 1). Należało więc wyjaśnić skąd (w tamtym czasie) pewność oskarżonego, że w nocy z 6/7 maja 2011 roku skradziono także mienie, o którym J. K. mu nic nie wspominał.

Sądowi Rejonowemu przy ocenie wyjaśnień oskarżonego uszło też uwadze, że składając zawiadomienie o kradzieżach oskarżony posługiwał się spisem skradzionego mienia. O korzystaniu z takiego wykazu wspominają przesłuchujący oskarżonego funkcjonariusze policji. Należało więc wyjaśnić co to był za wykaz (czy jakiś spis natury czy może spis mienia skradzionego czy brakującego w firmie), kto go sporządził i na podstawie jakich dokumentów. Należy bowiem ustalić z jakiego źródła oskarżony czerpał swoją wiedzę o skradzionych rzeczach a nadto ustalić skąd jego pewność, że składniki majątku, które wymienił w zawiadomieniu zostały kradzione a nie utracone w inny sposób np. sprzedane, przejęte przez wierzycieli czy przejęte w trybie postępowania upadłościowego.

Powyższe ustalenia będą istotne przy ustaleniu zamiaru towarzyszącego oskarżonemu przy składaniu zawiadomienia stanowiącego przedmiot zarzutu z punktu II a/o, w tym do weryfikacji założenia sądu meriti, które stanowiło podstawę uznania jego winy za ten czyn.

W toku ponownego rozpoznania sprawy należy też wyjaśnić kwestię dokumentacji technologicznej, którą oskarżony również wymienił w zawiadomieniu o kradzieży. Po pierwsze, należy ustalić czy dokumentacja, o której mówił oskarżony była dokumentacją odnalezioną na terenie firmy przez A. G.. A. G. zeznał bowiem, że chciał sprawdzić czy dokumentacja zgłoszona przez oskarżonego jako skradziona znajdowała się w miejscu w którym ostatni raz ją widział i okazało się, że tam była (k. 80-81 załącznika nr 1). Po drugie, jeśli okaże się, że dokumentacja zgłoszona przez oskarżonego jako skradziona będzie tą samą, która została odnaleziona przez A. G. to należało będzie ustalić na jakiej podstawie oskarżony nabral przekonania, że dokumentacja ta została skradziona. Po wtóre zaś, przy analizie dowodów w tej części konieczna będzie analiza twierdzeń K. Ś., która wspomniała, że dokumentacja techniczna (należy ustalić jaka i czy jest to dokumentacja, która według zawiadomienia oskarżonego została skradziona bądź czy jest to ta o której mówił A. G.) przekazana została mężczyźnie o imieniu P., który towarzyszył oskarżonemu (k. 90 załącznika nr 1). Wyjaśnienie tej kwestii wymagać będzie skonfrontowania twierdzeń oskarżonego i K. Ś..

Mając na uwadze powyższe, zdaniem sądu odwoławczego konieczna jest ponowna - dużo bardziej wnikliwa niż dotychczas - analiza materiału sprawy. Postępowanie dowodowe winno być prowadzone w kierunkach zasygnalizowanych w niniejszym uzasadnieniu.

Stąd też decyzja o uchyleniu zaskarżonego wyroku w punkcie II oraz w punkcie IV w zakresie obciążenia oskarżonego kosztami procesu i przekazania sprawy w tej części sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok sąd odwoławczy utrzymał w mocy uznając apelację prokuratora za oczywiście bezzasadną. W tej części kosztami procesu w postępowaniu odwoławczym obciążono Skarb Państwa.